

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

КОРАБЛЕБУДІВНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА І ТЕХНОЛОГІЇ МЕТАЛІВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор КННІ

[Signature]
Антон КАРПЕЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

Педагогічна практика
Pedagogical practice

рівень вищої освіти	<i>третій (освітньо-науковий)</i>
тип дисципліни	<i>обов'язкова</i>
мова викладання	<i>українська</i>

Миколаїв – 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна практика» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань G «Інженерія, виробництво, будівництво», спеціальність G8 «Матеріалознавство», освітньо-наукова програма «Матеріалознавство».

" 02 " 06 2026 року. – 13 с.

Розробник: Максим БОБРОВ, канд. техн. наук, доцент

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Педагогічна практика» узгоджено з гарантом освітньо-наукової програми

Гарант освітньо-наукової програми

«Матеріалознавство»

докторка техн. наук, доцент Юлія КАЗИМИРЕНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Педагогічна практика» розглянуто на засіданні кафедри матеріалознавства і технології металів

Протокол № 11 від « 08 » 06 2026 р.

Завідувачка кафедри

докторка техн. наук, доцент Юлія КАЗИМИРЕНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Педагогічна практика» розглянуто Навчально-методичною радою кораблебудівного навчально-наукового інституту

Протокол № 10 від « 09 » 06 2026 р.

Голова

 Олексій ЯСТРЕБА

© НУК, 2026

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання.....	6
5. Зміст педагогічної практики	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	10
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	10
8. Вимоги до звітності та підведення підсумків практики.....	10
9. Критерії оцінювання результатів науково-педагогічної практики	12
10. Засоби навчання.....	13
11. Рекомендовані джерела інформації.....	13

Вступ

Анотація

Педагогічна практика є однією із складових комплексної підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти спеціальності G8 «Матеріалознавство» спрямована на поглиблення та закріплення знань і вмінь, одержаних аспірантами у процесі навчання, а також оволодіння системою професійних умінь і навичок та початковим досвідом педагогічної діяльності. Необхідною умовою формування майбутнього фахівця є самостійна робота аспіранта, яка направлена на практичне використання та поглиблення теоретичних знань, одержаних в університеті.

Педагогічна практика є сполучною ланкою між теоретичною підготовкою аспірантів і їхньою самостійною роботою в освітніх установах. У період педагогічної практики аспірант під керівництвом керівника практики від відповідної кафедри реально здійснює педагогічну діяльність, взаємодіючи з усіма учасниками педагогічного процесу. У педагогічній практиці знаходять втілення всі компоненти педагогічної діяльності - мета, мотиви, зміст, організація, функції, результати, контроль, самоконтроль. Саме вході комплексної педагогічної практики, здобувач вчиться системному підходу в педагогічній діяльності, забезпеченню цілісності педагогічного процесу.

Ключові слова: педагогічна практика, практична підготовка, педагогічна діяльність, самостійна робота, професійні знання.

Abstract

Pedagogical practice is one of the components of the comprehensive training of applicants for the third level of higher education in the specialty G8 "Materials Science" aimed at deepening and consolidating the knowledge and skills obtained by postgraduate students in the process of study, as well as mastering the system of professional skills and abilities and initial experience of pedagogical activity. A necessary condition for the formation of a future specialist is the independent work of the postgraduate student, which is aimed at the practical use and deepening of theoretical knowledge obtained at the university.

Pedagogical practice is a link between the theoretical training of graduate students and their independent work in educational institutions. During the period of pedagogical practice, the graduate student under the guidance of the head of practice from the relevant department actually carries out pedagogical activities, interacting with all participants in the pedagogical process. All components of pedagogical activity are embodied in pedagogical practice - purpose, motives, content, organization, functions, results, control, self-control. It is in the course of complex pedagogical practice, the applicant learns a systematic approach to pedagogical activities, ensuring the integrity of the pedagogical process.

Keywords: pedagogical practice, practical training, pedagogical activity, independent work, professional knowledge

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 6,0	Галузь знань G «Інженерія, виробництво, будівництво»	Обов'язкова	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	
Електронна адреса РПНД на сайті Університету	Спеціальність G8 «Матеріалознавство» Освітньо-наукова програма «Матеріалознавство»	Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - відсутнє		3-й	4-й
		Лекцій	
		-	-
		Практичні, семінарські	
Загальна кількість годин – 180		-	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		90 год	90 год
	Індивідуальні завдання		
	-	-	
	Вид контролю		
-	залік		
Форма контролю: комбінована			

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Педагогічна практика є складовою частиною освітнього процесу і спрямована на поглиблення та закріплення знань і вмінь, одержаних аспірантами в процесі навчання, а також оволодіння системою професійних умінь і навичок та початковим досвідом педагогічної діяльності.

Метою педагогічної практики є формування у студентів відповідно до освітньо-наукової програми таких компетентностей:

ЗК02. Здатність до проведення самостійних досліджень на сучасному рівні;

ЗК03. Здатність розробляти та управляти науковими проектами;

ЗК04. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики загального культурного кругозору;

ЗК06. Здатність працювати в міжнародному контексті;

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, опрацьовувати наукову літературу з матеріалознавства та суміжних галузей, ефективно використовувати нову інформацію з різних джерел;

СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти;

СК06. Здатність застосовувати сучасні інформаційні та цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни є дисципліна "Методологія наукових досліджень та педагогічної діяльності".

4. Очікувані результати навчання

Проведення педагогічної практики передбачає формування та розвиток у студентів таких програмних результатів навчання:

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми з матеріалознавства і суміжних галузей державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН07. Розуміння іншомовних наукових текстів матеріалознавчого спрямування.

РН09. Узагальнення і впровадження у навчальний процес інновацій матеріалознавства та інших технічних наук.

РН13. Знання філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної та світової науки в умовах глобалізації й уміння їх використовувати в науково-дослідній та професійній діяльності у різних предметних галузях, зокрема в матеріалознавстві.

РН14. Знання та дотримання правил академічної доброчесності в науковій та навчальній діяльності.

5. Зміст педагогічної практики

Модуль 1 (Семестр 3)

Змістовий модуль 1. Навчально-методична робота

Тема 1.1. Визначення концептуальних засад організації педагогічної діяльності у вищій школі. [1], с. 9-22, [2], с. 18-38.

Тема 1.2. Ознайомлення з робочими програмами, змістом навчальних курсів (за фахом). [1], с. 30-40, [3], с. 20-30.

Тема 1.3. Моніторинг та аналіз навчально-методичного забезпечення навчальних курсів (за фахом). [4], с. 56-65, [5], с. 18-28.

Тема 1.4. Відвідування й аналіз навчальних занять викладачів, проведених у закладі вищої освіти. [4], с. 80-95, [5], с. 35-48.

Тема 1.5. Здійснення аналізу проведених колегами навчальних занять. [1], с. 80-102, [2], с. 78-88.

Тема 1.6. Організація самостійної роботи студентів. [3], с. 90-105, [5], с. 50-58.

Модуль 2 (Семестр №4)

Змістовий модуль 2. Навчально-методична робота

Тема 2.1. Планування структури, розроблення методики й здійснення підготовки до проведення лекційних, практичних, лабораторних занять. [1], с. 120-132, [2], с. 108-138.

Тема 2.2. Написання планів-конспектів лекцій, практичних або лабораторних занять. [1], с. 140-160, [3], с. 122-130.

Тема 2.3. Налагодження контакту й організація педагогічної взаємодії зі студентами. [3], с. 131-140.

Тема 2.4. Впровадження у навчальний процес інноваційних освітніх технологій та авторських методик. [1], с. 300-310, [4], с. 185-205.

Тема 2.5. Вироблення індивідуального стилю організації педагогічної взаємодії та навчально-пізнавальної діяльності студентів. [1], с. 180-202, [2], с. 178-188.

Тема 2.6. Аналіз педагогічних ситуацій та самостійне прийняття рішень щодо вирішення проблем. [2], с. 205-228, [3], с. 140-149.

Змістовий модуль 3. Проведення аудиторних занять

Тематичний план практики

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усьог	у тому числі			
		о	л	п.р.	інд.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Навчально-методична робота					
1	2	3	4	5	6
Тема 1.1. Визначення концептуальних засад організації педагогічної діяльності у вищій школі.	15	-	-	-	15
Тема 1.2. Ознайомлення з робочими програмами, змістом навчальних курсів (за фахом).	15	-	-	-	15
Тема 1.4. Відвідування й аналіз навчальних занять викладачів, проведених у закладі вищої освіти.	15	-	-	-	15
Тема 1.5. Здійснення аналізу проведених колегами навчальних занять.	15	-	-	-	15
Тема 1.6. Організація самостійної роботи студентів.	15	-	-	-	15
Разом за змістовим модулем 1	90	-	-	-	90
Модуль 2 (Семестр №4)					
Змістовий модуль 2. Навчально-методична робота					
Тема 2.1. Планування структури, розроблення методики й здійснення підготовки до проведення лекційних, практичних, лабораторних занять.	10	-	-	-	10
Тема 2.2. Написання планів-конспектів лекцій, практичних або лабораторних занять.	10	-	-	-	10
Тема 2.3. Налагодження контакту й організація педагогічної взаємодії зі студентами.	10	-	-	-	10
Тема 2.4. Впровадження у навчальний процес інноваційних освітніх технологій та авторських методик.	10	-	-	-	10
Тема 2.5. Вироблення індивідуального стилю організації педагогічної взаємодії та навчально-пізнавальної діяльності студентів.	10	-	-	-	10

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Тема 2.6. Аналіз педагогічних ситуацій та самостійне прийняття рішень щодо вирішення проблем.	10	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	60	-	-	-	60
Змістовий модуль 3. Проведення аудиторних занять					
Тема 3.1. Проведення різних за формою аудиторних навчальних занять.	30	-	-	-	30
Разом за змістовним модулем 3	30	-	-	-	30
Разом за модулем 2	90	-	-	-	90
Усього годин	180	-	-	-	180

Розподіл часу самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин
1	2	3
1	Визначення концептуальних засад організації педагогічної діяльності у вищій школі.	15
2	Ознайомлення з робочими програмами, змістом навчальних курсів (за фахом).	15
3	Моніторинг та аналіз навчально-методичного забезпечення навчальних курсів (за фахом).	15
4	Відвідування й аналіз навчальних занять викладачів, проведених у закладі вищої освіти.	15
5	Здійснення аналізу проведених колегами навчальних занять.	15
6	Організація самостійної роботи студентів.	15
7	Планування структури, розроблення методики й здійснення підготовки до проведення лекційних, практичних, лабораторних занять.	10
8	Написання планів-конспектів лекцій, практичних чи лабораторних занять.	10
9	Налагодження контакту й організація педагогічної взаємодії зі студентами.	10

1	2	3
10	Впровадження у навчальний процес інноваційних освітніх технологій та авторських методик.	10
11	Вироблення індивідуального стилю організації педагогічної взаємодії та навчально-пізнавальної діяльності студентів.	10
12	Аналіз педагогічних ситуацій та самостійне прийняття рішень щодо вирішення проблем.	10
	Проведення різних за формою аудиторних навчальних занять	30
Разом		180

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Набуття здобувачами компетенцій забезпечується через засвоєння навчального матеріалу у вигляді практичних занять та самостійної роботи. Основними методами навчання є репродуктивний та дослідницький. Форми оцінювання (контролю): письмовий контроль та самоконтроль. Засобами діагностики результатів навчання та методами їх демонстрування є:

- виконання індивідуального завдання з практики;
- оформлення звіту з практики.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

В університеті прийнята система поточного та підсумкового контролю виконання окремих розділів і всієї програми практики. Результати поточного та підсумкового контролю виконання окремих розділів і всієї програми практики фіксуються у відповідному звіті. Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою університету.

Форма контролю комбінована:

- письмова (оформлення звіту з практики та план-конспект проведених аудиторних занять);
- самоконтроль.

8. Вимоги до звітності та підведення підсумків практики

Після проходження педагогічної практики аспірант подає на кафедру такі документи:

- загальний звіт про проходження практики (містить стислий опис змісту роботи);
- план-конспект проведених аудиторних навчальних занять;
- відгук наукового керівника про навчально-методичну роботу аспіранта.

Аспіранти, які проводять заняття за трудовою угодою в закладі вищої освіти, звільняються від практики з відповідним поданням на кафедру довідки з місця праці та вищезазначених документів.

Звіт про практику виконується на одній стороні білого аркуша паперу формату А4 і оформляється відповідно до вимог ДСТУ 2.105-95, ДСТУ 3008-95. Обсяг звіту не повинен перевищувати 15-20 сторінок, не враховуючи додатків, кількість аркушів яких не регламентується і повинна бути достатньою для ілюстрації сутності звіту.

Оформлений звіт про проходження педагогічної практики (разом з індивідуальним планом та електронними версіями розроблених аспірантом навчально-методичних матеріалів за дисципліною, в межах якої проходила педагогічна практика; виконаними роботами студентів тощо) аспірант подає на рецензування керівнику у п'ятиденний термін після закінчення науково-педагогічної практики.

Враховуючи активність аспіранта під час педагогічної практики та за результатами перевірки наданих аспірантом матеріалів, керівник практики вносить до звіту з проходження практики свою оцінку, зауваження та пропозиції щодо кожного з виконаних аспірантом під час практики завдань (робіт).

Крім того, керівник практики має внести до звіту про проходження педагогічної практики аспіранта свій загальний відгук щодо фактичного рівня виконання аспірантом практики та зазначити рекомендовану ним оцінку результатів педагогічної практики аспіранта.

Заповнений аспірантом та керівником практики звіт про проходження педагогічної практики подається на розгляд засідання кафедри.

При розгляді звіту аспіранта на засіданні кафедри, згідно з головними функціями педагогічної та організаційно-виховної діяльності, оцінюються так і уміння та навички практикантів:

- методично правильно аналізувати всі форми роботи (гностична функція);
- планувати майбутню діяльність, систему та послідовність дій викладача та студентів, шляхи досягнення результатів педагогічної взаємодії(конструктивна функція);
- організовувати колективну діяльність зі студентами, спрямовану на досягнення поставленої мети (організаторська функція);
- налагоджувати контакт, педагогічно доцільні взаємини зі студентами(комунікативна функція)

9. Критерії оцінювання результатів науково-педагогічної практики

Кількість балів	Критерії оцінювання
90-100	Навчальна та виховна робота здійснена аспірантом на високому рівні; практикант проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи, знає і вміє застосувати ефективні методи навчання, користується повагою та авторитетом серед студентів, викладачів, методистів, керівників практики; здав у визначений термін правильно оформлену документацію.
74-89	Навчальна та виховна робота проведена на достатньому рівні; практикант допустив незначні методичні помилки, проте не зміг самостійно їх виправити або пояснити в процесі аналізу заняття їх причину; у ході практики студент-практикант був дисциплінованим, виконавчим, самостійним, критичним: одержав добрі відгуки студентів, методистів, керівника практики; здав у визначений термін правильно оформлену документацію.
60-73	Навчальна та виховна робота проведена на задовільному рівні.; практикант проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності студента-практиканта з боку керівників практики - «задовільна»; здав вчасно документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і поправки за вказівкою керівника практики.
35-59	Оцінка «незадовільно» ставиться в тому випадку, коли: відсутня систематичність у роботі практиканта; виконав на низькому професійно-педагогічному рівні навчальну, виховну роботу, передбачену програмою з практики; допускав помилки, пов'язані зі знанням навчального предмета, методикою проведення занять; виконував дії у навчально-виховному процесі без достатнього теоретичного усвідомлення; отримав негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку за практику, але за певних умов може повторно пройти практику і отримати позитивну оцінку; здав документацію з великим запізненням, допустивши при цьому значні помилки в її оформленні
1-34	Практикант не виконав програми практики і отримав незадовільну оцінку при складанні іспиту за практику. Не здав документацію.

10. Засоби навчання

Технічні засоби навчання, необхідні для проведення аудиторних занять та для навчально-методичної роботи.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Біляковська О.О., Мицишин І.Я., Цюра С.Б. Дидактика вищої школи: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с.
2. Немченко С. Г. Педагогіка вищої школи : Підручник для студентів вищих навчальних закладів / С. Г. Немченко, О. Б. Голік, О. В. Лебідь. – Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2014. – 534 с.
3. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / Л.А. Марцева. – Електронні дані. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. – 150 с.
4. Кулішов В.С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с.
5. Кулішов В.С. Методика розробки сучасного комплексного методичного забезпечення: навч.-метод. посібн. для самостійної роботи. Біла Церква: БІНПО УМО НАПН України, 2017. - 64 с.

Допоміжна література

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Болонська декларація. URL: www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/.
2. Загальні відомості про вищу освіту в URL: www.mon.gov.ua/education/higher/higher.

Розробник
К.т.н., доцент

Максим БОБРОВ